

ความคิดเห็นของตัวแทนออกของที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการปฏิบัติงาน
ณ สำนักงานศุลกากรท่าเรือแหลมฉบัง กรณีศึกษาการนำเข้าชั่วคราว
ตามพระราชกำหนดพิธีศุลกากร พ.ศ. 2530
ภาค 4 ประเภท 3 ณ

อภิชาติ รัตนานนท์

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
มิถุนายน 2556
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมปัญหาพิเศษและคณะกรรมการสอบปากเปล่าปัญหาพิเศษ ได้พิจารณาปัญหาพิเศษของ อภิชาติ รัตนานนท์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ

.....อ. ศักดิ์.....

(อาจารย์เอกสิทธิ์ ณีฤทธิ)

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปัญหาพิเศษ

.....ดร. วัฒน..... ประธานกรรมการ

(ดร. วัฒน พิมลจินดา)

.....ดร. วัฒน..... กรรมการ

(อาจารย์กฤษฎา นันทเพ็ชร)

.....อ. ศักดิ์..... กรรมการและเลขานุการ

(อาจารย์เอกสิทธิ์ ณีฤทธิ)

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจอนุมัติให้รับปัญหาพิเศษฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....อ. ศักดิ์..... คณบดีวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พันธ์ ธรรมเสนา)

วันที่ 21 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2556

ประกาศคุณูปการ

ปัญหาพิเศษเล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาของอาจารย์เอกลักษณ์ ฌันทฤทธิ์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ ตลอดเวลาที่ทำกรวิจัยท่านได้ให้ความรู้ คำแนะนำ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนงานวิจัยได้เสร็จสมบูรณ์

นอกจากนี้ยังขอขอบคุณผู้ให้คำสัมภาษณ์ทุกท่าน อันได้แก่ นายชาญชัย ศังชะภูติ นางสาววิยะดา สาขา นายชรินทร์ โพธิ์แก้ว นายวิชิต หงส์สวัสดิ์ นายสุรัตน์ ลีลาศิริทิต และ นางสาวยุวดี กันทา ที่ได้แสดงความคิดเห็น อันเป็นการสะท้อนภาพการนำเข้าชั่วคราวตามภาค 4 ประเภท 3 ณ สำนักงานศุลกากรท่าเรือแหลมฉบัง ให้ผู้วิจัยได้รับทราบ

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา ที่ให้กำลังใจและสนับสนุนทางด้านการศึกษามาโดยตลอด จนทำให้งานวิจัยเล่มนี้สามารถสำเร็จลุล่วงได้ในที่สุด

อภิชาติ รัตนานนท์

54930384: สาขาวิชา: การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน; รป.ม. (การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน)

ความสำคัญ: ความคิดเห็น/ หลักธรรมาภิบาล/ สำนักงานศุลกากรท่าเรือแหลมฉบัง

อภิชาติ รัตนานนท์: ความคิดเห็นของตัวแทนออกของที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในปฏิบัติงาน ณ สำนักงานศุลกากรท่าเรือแหลมฉบัง กรณีศึกษาการนำเข้าชั่วคราวตามพระราชกำหนดพิธีศุลกากร พ.ศ. 2530 ภาค 4 ประเภท 3 ณ (OPINION OF CUSTOM BROKER TOWARD IMPLEMENTATION OF GOOD GOVERNANCE PRINCIPLES ARE APPLIED IN PRACTICE AT LAEMCHABANG PORT CUSTOMS OFFICE.CASE STUDY TEMPORARY IMPORT UNDER THECUSTOM TARIFF ACTB.E. 2530 PART 4 TYPE 3 YORYING) อาจารย์ผู้ควบคุมปัญหาพิเศษ: เอกลักษณ์ ณ์ทฤทธิ์, รป.ม. 186 หน้า, ปี พ.ศ. 2556.

การศึกษาปัญหาพิเศษเรื่อง “ความคิดเห็นของตัวแทนออกของที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในสำนักงานศุลกากรท่าเรือแหลมฉบัง กรณีการนำเข้าชั่วคราวตามพระราชกำหนดพิธีศุลกากร พ.ศ. 2530 ภาค 4 ประเภท 3 ณ” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่มุ่งศึกษาความคิดเห็นของตัวแทนออกของที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการปฏิบัติงาน ณ สำนักงานศุลกากรท่าเรือแหลมฉบัง โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ตัวแทนออกของ จำนวน 6 คน จากนั้นจึงนำสาระสำคัญของแนวคิดธรรมาภิบาล มาเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า ในประเด็นเรื่องหลักนิติธรรมและหลักความโปร่งใสในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ศุลกากรเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งความถูกต้องโปร่งใสเกิดจากเหตุผลสองประการคือเจ้าหน้าที่ศุลกากรยึดหลักกฎหมายเป็นตัวตั้งในการพิจารณาและระบบการทำงานที่มีการกลั่นกรองตามสายบังคับบัญชา ส่วนเรื่องหลักการมีส่วนร่วมพบว่า สำนักงานศุลกากรท่าเรือแหลมฉบังยังไม่ได้นำหลักดังกล่าวมาปรับใช้ในองค์กรเนื่องจากไม่เคยจัดกิจกรรมเพื่อให้ความรู้กับตัวแทนออกของ และถึงแม้จะมีเว็บไซต์เป็นช่องทางสื่อสาร แต่ก็ยังไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้ตัวแทนออกของทราบในวงกว้าง สำหรับการศึกษาเรื่องความรับผิดชอบตรวจสอบได้พบว่า บางครั้งการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ยังมีความล่าช้า เพราะอัตรากำลังคนไม่สอดคล้องกับปริมาณงาน ส่วนหลักความคุ้มค่าผู้วิจัยพบว่า ระบบการคืนค่าประกันที่เป็นเงินสดยังมีความล่าช้า เพราะต้องขออนุมัติจากกรมศุลกากรเป็นงวด ๆ ไป สำหรับการศึกษาเรื่องหลักคุณธรรมพบว่าเจ้าหน้าที่บางคนไม่มีวินัย ส่งผลให้การปฏิบัติพิธีการไม่สะดวกรวดเร็วเท่าที่ควร ดังนั้นเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลอย่างสมบูรณ์ควรมีแนวทางการพัฒนาสามประการประการแรก ควรจัดอบรมสัมมนา ประชาสัมพันธ์ช่องทางสื่อสารที่ใช้อยู่ และเปิดช่องทางสื่อสารอื่น ๆ เพื่อให้ตัวแทนออกของได้เข้ามามีส่วนร่วมประการที่สอง ควรเพิ่มอัตรากำลังคนให้มีความเหมาะสมกับปริมาณงาน และประการที่สามควรกวดขันการทำงานของเจ้าหน้าที่ศุลกากรอย่างเข้มงวดเพื่อให้การปฏิบัติพิธีการเกิดความรวดเร็ว อันเป็นการนำแนวคิดธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์กรอย่างสมบูรณ์

54930384: MAJOR: PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT; M.P.A.

(PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT)

KEYWORD: OPINION/ GOOD GOVERNANCE PRINCIPLES/ LAEMCHABANG PORT
CUSTOMS OFFICE

APHICHART RATTAYANOON: OPINION OF CUSTOM BROKER TOWARD
THE IMPLEMENTATION OF GOOD GOVERNANCE PRINCIPLES APPLIED IN THE
PRACTICE AT LAEMCHABANG PORT CUSTOMS OFFICE: A CASE STUDY OF
TEMPORARY IMPORT UNDER THE CUSTOM TARIFF ACT B.E. 2530 PART 4 TYPE 3
YORYING. ADVISOR: AKEKALUK NUTTARIT, M.P.A. 186 P. 2013.

The study was a qualitative research which focused on custom brokers' opinions on the implementation of good governance principles in the practice at Laemchabang Port Customs Office. The data was collected from the interviews of 6 custom brokers. The essential matters of the good governance concept were used as the instrument for data analysis.

The findings indicated that the custom brokers practiced work according to the rules of law and transparency. These were caused by two reasons. First, the custom staff was tenacious to implement the law principles when they worked, and secondly in the work system, there was screening by the command line. To the participation principles, it was found that Laemchabang Port Customs Office hadn't adjusted the principles for their organization due to the fact that there had never been activities for educating port custom officers. Although there was a website which was a communication channel, there had never been widespread publicity for port custom brokers. Next, checking responsibilities, it was found there were sometimes delays because the number of the staff was imbalanced with the amount of work. For the principle of worthiness, it was found that the system of guarantee refund was slow because the refund was asked for approval from the Custom Department for each claim. In term of moral principle, it was found that some brokers were not disciplined, and this resulted in slow custom practice. To have good governance performance, Custom Department should have three solutions. First, there should be trainings and seminars on the existing channels of publicity and on the new channels to educate the officers. Secondly, manpower should be increased to suit the amount of work. Thirdly, custom officers should be supervised rigorously in order to give fast service. As a result, good governance policy should be completely implemented in the organization.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหาคำถาม.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวความคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น.....	10
แนวความคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล.....	14
สาระสำคัญของการนำเข้าสู่ชั่วคราวตามพระราชกำหนดปิดอัตรานุสัการ	
ภาค 4 ประเภท 3 ญ.....	20
ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานศุลกากรท่าเรือแหลมฉบัง.....	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	30
ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ.....	30
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	31
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	32
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	32
การวิเคราะห์ข้อมูลและการตรวจสอบข้อมูล.....	32

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	34
ตอนที่ 1 ลักษณะภูมิหลังและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน.....	35
ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นของตัวแทนออกของที่มีต่อการนำหลัก ธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการปฏิบัติงาน.....	37
ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาโดยนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการปฏิบัติงาน..	108
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	112
สรุปผลการวิจัย.....	112
อภิปรายผลการวิจัย.....	121
ข้อเสนอแนะ.....	123
บรรณานุกรม.....	126
ภาคผนวก.....	128
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	186

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลส่วนบุคคลและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ.....	36
2	ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญประเด็นเรื่องการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สุกลาง ภายใต้กรอบนิติธรรม กรณีขอใช้สิทธินำเข้าสู่พิจารณา.....	39
3	ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญประเด็นเรื่องการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สุกลาง ภายใต้กรอบนิติธรรม กรณีขอขยายระยะเวลา.....	41
4	ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญประเด็นเรื่องการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สุกลาง ภายใต้กรอบนิติธรรม กรณีคืนประกันให้กับผู้นำเข้า.....	44
5	ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญในประเด็นเรื่องการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ สุกลางภายใต้กรอบนิติธรรม กรณีบังคับสัญญาประกัน.....	45
6	ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีต่อความเหมาะสมของหลักกฎหมาย ในการปฏิบัติพิธีการนำเข้าชั่วคราวตามภาค 4 ประเภท 3 ณ สำนักงานสุกลาง ท่าเรือแหลมฉบัง.....	47
7	ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญประเด็นเรื่องการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สุกลาง ภายใต้หลักความโปร่งใสกรณีขอใช้สิทธินำเข้าสู่พิจารณา.....	52
8	ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญประเด็นเรื่องการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สุกลาง ภายใต้หลักความโปร่งใสกรณีขอขยายระยะเวลา.....	55
9	ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญประเด็นเรื่องการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สุกลาง ภายใต้หลักความโปร่งใสกรณีคืนประกันให้กับผู้นำเข้า.....	57
10	ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญประเด็นเรื่องการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สุกลาง ภายใต้หลักความโปร่งใสกรณีบังคับสัญญาประกัน.....	59
11	ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญประเด็นเรื่องการชี้แจงแสดงเหตุผลของเจ้าหน้าที่ สุกลาง กรณีไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธินำเข้าสู่พิจารณา.....	63
12	ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญประเด็นเรื่องการชี้แจงแสดงเหตุผลของเจ้าหน้าที่ สุกลาง กรณีไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิขยายระยะเวลา.....	66
13	ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญประเด็นเรื่องการชี้แจงแสดงเหตุผลของเจ้าหน้าที่ สุกลาง กรณีไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิคืนประกันให้กับผู้นำเข้า.....	68

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
14	ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญประเด็นเรื่องการชี้แจงแสดงผลของเจ้าหน้าที่ ศุลกากร กรณีไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิบังคับสัญญาประกัน..... 71
15	ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีต่อการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับ พิธีการนำเข้าชั่วคราวตามภาค 4 ประเภท 3 ณ ให้กับตัวแทนออกของและผู้เกี่ยวข้อง... 74
16	ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีต่อช่องทางสื่อสารเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของ สำนักงานศุลกากรท่าเรือแหลมฉบัง..... 76
17	ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญประเด็นเรื่องการโต้แย้งแสดงความคิดเห็นของ ตัวแทนออกของ กรณีไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธินำเข้าชั่วคราว..... 79
18	ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญประเด็นเรื่องการโต้แย้งแสดงความคิดเห็น ของตัวแทนออกของ กรณีไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิขยายระยะเวลา..... 82
19	ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญประเด็นเรื่องการโต้แย้งแสดงความคิดเห็น ของตัวแทนออกของ กรณีไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิคืนประกันให้กับผู้นำเข้า..... 84
20	ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญประเด็นเรื่องการโต้แย้งแสดงความคิดเห็นของ ตัวแทนออกของ กรณีไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิบังคับสัญญาประกัน..... 86
21	ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญเรื่องความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานให้เสร็จ ล่วงหน้าของเจ้าหน้าที่ศุลกากร..... 89
22	ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญเรื่องการให้ข้อมูลและคำปรึกษาของเจ้าหน้าที่ ศุลกากร..... 91
23	ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญเรื่องความละเอียดรอบคอบในการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่ศุลกากร..... 93
24	ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญประเด็นเรื่องความซับซ้อนในการปฏิบัติพิธีการ นำเข้าชั่วคราวเป็นเหตุให้เกิดอุปสรรค ความล่าช้า และสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย..... 96
25	ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญประเด็นเรื่องการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการ นำเข้าชั่วคราวตามภาค 4 ประเภท 3 ณ เพื่อให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว และคุ้มค่า..... 99
26	ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญประเด็นเรื่องความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่ศุลกากร..... 102

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
27	ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญประเด็นเรื่องความชันและมีระเบียบวินัย ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ศุลกากร..... 104
28	ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญประเด็นเรื่องการเคารพในสิทธิและให้ความสำคัญ กับผู้มารับบริการของเจ้าหน้าที่ศุลกากร..... 106

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
2 องค์ประกอบ 6 ประการ อันเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างธรรมาภิบาล.....	18
3 ขั้นตอนการแสวงหาคำตอบ วิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูล.....	37